

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БНА-2023/1/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Баянхонгор
2023 оны 03 дугаар сарын 24

Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат
Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn
Аудитын менежер: А.Цээням
Утас: 70442424 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn
Аудитор: Н.Батчимэг
Утас: 91113253 Цахим хаяг: batchimegn@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

Агуулга	1
1. Аудитын гэрчилгээ	2
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	9
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	12
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	14
3. Аудитын тайлан	15
3.1. Ерөнхий зүйл	15
3.2. Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	16
3.4 Материаллаг байдал	16
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	17
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	17
3.5.2 Авлага	17
3.5.6 Бараа материал	18
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө	18
3.5.8 Өр төлбөр	19
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо	19
3.5.10 Орлогын данс	20
3.5.11 Зардлын данс	21
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	22
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	23
3.8 Аудитын гол асуудал	24
Харьяа байгууллагуудын аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	25
4.5 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	26
4.6 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	26
4.6.1. Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	26
4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	27
4.7.1 Завсрын аудитын талаар	27
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	27
5.1. Албан шаардлага	27
5.1 Зөвлөмж	27
5. Хавсралт 1.: Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	29

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБООС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНБООС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
СТСХ	Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584
Цахим шуудан: procurement_bayankhongor@audit.gov.mn

2023.03.24 № 2/125
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Тайлант онд төсвийн шинэчлэлтэй холбоотойгоор ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн санхүүгийн тайлан Боловсролын ерөнхий газарт, эрүүл мэндийн төвийн тайлан Эрүүл мэндийн яаманд, соёлын төвийн тайлан Соёлын яаманд нэгтгэгдэж, тайланд хөрөнгийг шилжүүлэн бүртгэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Төсвийн шинэчлэлтэй холбоотой нийт 4,461,685.4 мянган төгрөгийн хөрөнгийг бүтцийн өөрчлөлтөөр балансаас баланст шилжүүлсэн байна.

005020480

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Сумын засаг дарга нь жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилтуудыг хангахад чиглэсэн 5 үндсэн зорилтын хүрээнд 54 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг 84.0 хувийн гүйцэтгэлтэй тайлагнажээ.

Гурванбулаг сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан. Танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Сумын Засаг дарга санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

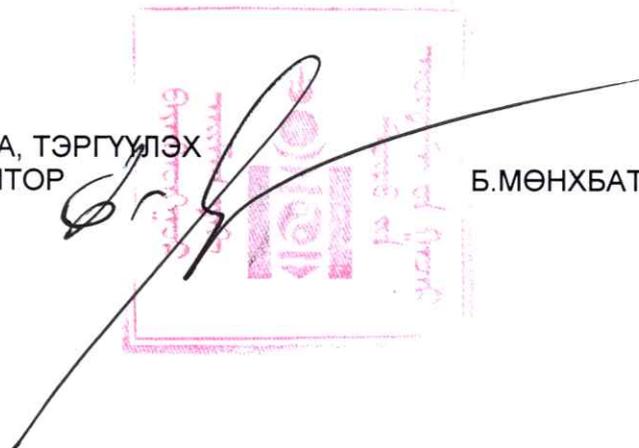
Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

A handwritten signature in black ink is written over a pink rectangular official stamp. The stamp contains Mongolian text and a central emblem. The signature is written in a cursive style, extending from the left side of the stamp towards the right.

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,253,586.7	958,814.4
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	346,906.9	619,175.1
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	346,906.9	619,175.1
3121	Төгрөг	346,906.9	619,175.1
31211	Төрийн сангийн харилцах	346,906.9	619,175.1
33	АВЛАГА	609,581.9	251,066.6
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	4,680.8	0.0
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	310,718.0	0.0
335	Бусад авлага	149,306.1	149721.2
3351	Байгууллагаас авах авлага	18,306.1	18721.2
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	131,000.0	131000.0
336	Зээлийн авлага	144,877.0	101345.4
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	144,877.0	101345.4
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	144,877.0	101345.4
34	УРЬДЧИЛГАА	1,100.0	0.0
3471	Урьдчилгаа тооцоо	1,100.0	0.0
34713	Цалингийн урьдчилгаа	1,100.0	0.0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	295,997.9	88572.7
351	Түүхий эд материал	122,252.9	20806.9
35110	Тусгай зориулалттай материал	103,122.7	16803.9
35130	Эм боох материал	19,130.3	4003.0
354	Хангамжийн материал	162,305.0	67765.8
35410	Бичиг хэргийн материал	9,117.9	2320.9
35420	Аж ахуйн материал	120,694.1	17725.6
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,901.0	0.0
35450	Барилгын засварын материал	350.0	0.0
35460	Хүнсний материал	1,303.7	0.0
35470	Бусад хангамжийн материал	28,938.3	47719.3
35600	Мал амьтад	11,440.0	0.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,068,518.0	2614796.0
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,068,518.0	2614796.0
392	Биет хөрөнгө	4,997,746.5	2,585,029.3
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4,886,899.8	2,359,720.2
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-493,120.8	-240,117.4
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	256,114.8	224,827.8
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-169,308.7	-151,524.8
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	685336.7	278,590.6
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-453,972.3	-157,558.2
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	318,822.8	109,995.6
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-190,358.7	-69,565.2

39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	301,325.2	432,082.5
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-170,368.2	-202,676.2
39217	Ном	26,376.0	1,254.5
393	Биет бус хөрөнгө	70,771.5	29,766.7
39301	Программ хангамж	4,600.0	2,950.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,070.5	-1,283.3
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	68,242.0	28,100.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,322,104.7	3,573,610.4
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	93,247.0	0.0
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	93,247.0	0.0
413	Өглөг	93,247.0	0.0
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	5,500.0	0.0
4136	Бусад өглөг	87,746.9	0.0
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	87,746.9	0.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,228,857.7	3,573,610.4
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,228,857.7	3,573,610.4
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,852,532.3	235,921.6
51101	Өмч: - төрийн	1,852,532.3	235,921.6
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3,782,502.2	3,320,889.3
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,382,502.2	5,752,023.1
51220	Тайлант үеийн үр дүн		-2,431,133.8
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	593,823.2	16,799.5
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,322,104.7	3,573,610.4

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,418,422.27	2,777,331.03
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	198,260.35	475,310.23
110	Орлогын албан татвар	16,281.59	134,546.90
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	2,090.00	121,329.73
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.00	119,349.73
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	2,090.00	1,980.00
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	14,191.59	13,217.16
110201	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч иргэний орлогын албан татвар	14,191.59	13,217.16
113	Хөрөнгийн албан татвар	40,181.20	11,836.38
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.00	250.08
113002	Бууны албан татвар	3,176.70	1,170.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	37,004.50	1,0416.30
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	141,797.57	328,926.95

1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	11,561.29	8,038.24
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,144.00	1,350.84
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,240.00	0.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	9,177.29	6,687.40
1181	Газрын төлбөр	5,545.30	5,499.76
118101	Газрын төлбөр	5,545.30	5,499.76
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	109,209.60	315,388.80
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	109,209.60	315,388.80
1183	Бусад татвар	15,481.38	0.15
118301	Бусад татвар	15,481.38	0.15
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,956,079.78	1,572,587.61
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,563,511.08	1,572,587.61
120002	Хүүгийн орлого	45,229.51	31,977.55
120003	Торгуулийн орлого	7,732.50	7,780.80
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,510,549.07	1,532,829.26
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,224.60	0.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	367.50	343.70
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,503,956.97	1,532,485.56
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	1,392,568.70	0.00
123003	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг	1,392,568.70	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,264,082.14	729,433.19
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	0.00	168,16.89
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	168,16.89
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	523,449.64	157,81.30
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	124,081.94	9,198.70
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	39,992.70	6,582.60
131107	ЭМД-ын сангийн нэмэлт орлого	359,375.00	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	724,975.90	696,835.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	0.00	246.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	628,186.30	483,344.60
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	96,789.60	213,244.40
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	15,656.60	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	15,656.60	0.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,849,447.98	1,104,582.44
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,849,47.98	1,104,582.44
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,679,600.13	818,328.23
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,386,382.39	301,688.28
210101	Үндсэн цалин	1,386,129.07	235,031.41
210102	Нэмэгдэл	0.00	47,308.34

210104	Урамшуулал	253.32	11,170.77
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0.00	8,177.76
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	178,050.63	37,575.75
210201	Тэтгэврийн даатгал	124,859.26	25,564.67
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,804.40	2,997.28
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,040.62	2,385.01
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,575.00	596.58
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	25,771.35	6,032.20
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	173,170.15	33,595.10
210301	Гэрэл, цахилгаан	27,738.79	14,493.00
210302	Түлш, халаалт	144,287.33	19,062.61
210303	Цэвэр, бохир ус	1,144.03	39.50
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	279,270.99	85,702.50
210401	Бичиг хэрэг	17,209.68	11,274.96
210402	Тээвэр, шатахуун	67,088.48	45,215.94
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,208.40	3,360.50
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	831.00	6,075.90
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	161,738.81	14,655.80
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	87.40	0.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	22,902.22	5,119.40
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	3,205.00	0.00
2105	Нормативт зардал	155,201.81	6,377.85
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	69,444.38	612.00
210502	Хоол, хүнс	85,207.43	5,395.85
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	550.00	370.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,046.12	3,073.30
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,082.92	10.00
210604	Урсгал засвар	12,963.20	3,063.30
2107	Томилолт, зочны зардал	10,178.90	7,556.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,178.90	7,556.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	129,400.72	198,635.08
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	126,524.47	197,256.88
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,800.00	500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	119.25	0.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	0.00	304.83
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	66.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	891.00	573.38
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	353,898.42	14,4124.36
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	79,015.39	16,648.50
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	769.15	1210.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	274,113.87	126,265.86
210904	Найдваргүй авлагын алдагдал	0.00	0.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	169,847.84	286,254.22

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	102,743.97	27,229.39
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,123.30	22,773.39
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	80,230.67	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,390.00	4,456.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	66,925.68	240,704.20
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	0.00	240,704.20
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	66,925.68	0.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	178.19	18,320.63
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	178.19	18,320.63
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>1,568,974.30</u>	<u>1,672,748.59</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	0.00	4,103,882.37
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал /Үндсэн хөрөнгө, БМ/	0.00	4,103,882.37
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	0.00	-4,103,882.37
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>1,568,974.30</u>	<u>-2,431,133.78</u>

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>2,679,179.11</u>	<u>1,288,658.43</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	<u>198,260.35</u>	<u>475,310.23</u>
110	Орлогын албан татвар	16,281.59	134,546.90
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	2,090.00	121,329.73
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.00	119,349.73
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	2,090.00	1,980.00
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	14,191.59	13,217.16
110201	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч иргэний орлогын албан татвар	14,191.59	13,217.16
113	Хөрөнгийн албан татвар	40,181.20	11,836.38
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.00	250.08
113002	Бууны албан татвар	3,176.70	1,170.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	37,004.50	10,416.30
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	141,797.57	328,926.95
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	11,561.29	8,038.24
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,144.00	1,350.84
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,240.00	0.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	9,177.29	6,687.40
1181	Газрын төлбөр	5,545.30	5,499.76
118101	Газрын төлбөр	5,545.30	5,499.76
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	109,209.60	315,388.80

118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	109,209.60	315,388.80
1183	Бусад татвар	15,481.38	0.15
118301	Бусад татвар	15,481.38	0.15
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	134,985.91	83893.06
120	Нийтлэг татварын бус орлого	134,985.91	83,893.06
120002	Хүүгийн орлого	45,229.51	31,977.55
120003	Торгуулийн орлого	7,732.50	7,780.80
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	82,023.90	44,134.70
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	81,656.40	43,545.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	367.50	589.70
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,345,932.84	729,455.15
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,392,568.70	0.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,392,568.70	0.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	212,731.64	32,866.15
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	124,081.94	9,198.70
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	39,992.70	23,667.45
131107	ЭМД сангийн нэмэлт орлого	48,657.00	0.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	724,975.90	696,589.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	628,186.30	483,344.60
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	96,789.60	213,244.40
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	15,656.60	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	15,656.60	0.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>2,355,420.61</u>	<u>790,404.34</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,355,420.61	790,404.34
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,168,227.92	743,952.52
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,340,579.52	341,721.53
210101	Үндсэн цалин	1,014,433.88	234,874.07
210102	Нэмэгдэл	219,154.15	45,700.21
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,313.00	0.00
210104	Урамшуулал	93,562.22	5,802.08
210105	Гэрээт ажлын хөлс	8,116.26	55,345.17
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	194,203.60	43,415.14
210201	Тэтгэврийн даатгал	139,968.50	29,856.42
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,558.70	3,209.22
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,847.00	2,927.51
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,711.90	665.89
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27,117.50	6,756.10
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	173,937.79	200,393.82
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,560.29	19,989.09
210302	Түлш, халаалт	157,752.80	178,254.89
210303	Цэвэр, бохир ус	1,624.70	2,149.84
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	86,867.41	40,176.04
210401	Бичиг хэрэг	7,664.97	4,751.66

210402	Тээвэр, шатахуун	47,978.79	22,333.01
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,659.53	1,595.63
210404	Ном, хэвлэл	164.20	349.45
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8,134.80	9,952.10
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	16,265.12	1,194.20
2105	Нормативт зардал	84,612.33	0.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	35,051.80	0.00
210502	Хоол, хүнс	33,283.61	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	16,276.92	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,489.80	13,087.24
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	885.00	55.00
210602	Тавилга	1,719.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	250.00	0.00
210604	Урсгал засвар	8,635.80	13,032.24
2107	Томилолт, зочны зардал	10,178.90	7,556.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,178.90	7,556.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	172,235.67	19,279.95
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	167,143.92	15,678.97
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,800.00	500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	119.25	192.15
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	22.50	271.83
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	66.00	33.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,084.00	2,604.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	94,122.90	78,322.81
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	88,412.83	73,536.31
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,710.07	4,786.50
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	187,192.69	464,51.82
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	103,003.97	28,131.19
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,123.30	22,773.39
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	80,230.67	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,650.00	5,357.80
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	66,925.68	0.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	66,925.68	0.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	17,263.04	18,320.63
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	17,263.04	18,320.63
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>32,3758.50</u>	<u>49,8254.10</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	122,641.94	225,985.86
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	122,641.94	225,985.86
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	122,641.94	225,985.86
220001	Барилга байгууламж	72,690.24	202,532.96
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	49,951.70	23,452.90

6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-122,641.94</u>	<u>-225,985.86</u>
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	201,116.55	272,268.24
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	145,790.35	346,906.91
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	346,906.91	619,175.14

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2013 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,852,532.33	593,823.19	22,14,527.93	4,660,883.45
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	-1,000.00	-1,000.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,852,532.33	593,823.19	2,213,527.93	4,659,883.45
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	1,568,974.30	1,568,974.30
C08	2014 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,852,532.33	593,823.19	3,782,502.23	6,228,857.75
D01	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,852,532.33	593,823.19	3,782,502.23	6,228,857.75
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-1,616,610.73	-577,023.70	1,969,520.85	-224,113.58
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	235,921.59	16,799.50	5,752,023.08	6,004,744.17
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-2,431,133.78	-2,431,133.78
D09	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	235,921.59	16,799.50	3,320,889.29	3,573,610.38

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

д/д	Үзүүлэлт	Тайлант оны			
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,346,770.80	983,278.05	363,492.75	73.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,026,581.10	780,745.09	245,836.01	76.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	991,457.00	752,613.90	238,843.10	75.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	356,282.60	341,521.53	14,761.07	95.8
210101	Үндсэн цалин	239,785.50	234,674.07	5,111.43	97.8
210102	Нэмэгдэл	46,053.80	45,700.21	353.59	99.2
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	0.00	0.00	
210104	Урамшуулал	8,820.00	5,802.08	3,017.92	65.7
210105	Гэрээт ажлын хөлс	61,623.30	55,345.17	6,278.13	89.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	45,396.90	43,415.14	1,981.76	95.6

210201	Тэтгэврийн даатгал	31,133.00	29,856.42	1,276.58	95.8
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,393.00	3,209.22	183.78	94.5
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,990.10	2,927.51	62.59	97.9
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	710.30	665.89	44.41	93.7
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,170.50	6,756.10	414.40	94.2
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	246,002.90	200,393.82	45,609.08	81.4
210301	Гэрэл, цахилгаан	18,183.00	19,989.09	-1,806.09	109.9
210302	Түлш, халаалт	223,839.90	178,254.89	45,585.01	79.6
210303	Цэвэр, бохир ус	3,980.00	2,149.84	1,830.17	54.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	41,217.70	40,176.04	1,041.66	97.4
210401	Бичиг хэрэг	5,245.60	4,751.66	493.94	90.5
210402	Тээвэр, шатахуун	22,774.30	22,333.01	441.29	98.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,497.80	1,595.63	-97.83	106.5
210404	Ном, хэвлэл	300.00	349.45	-49.45	116.4
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	10,000.00	9,952.10	47.90	99.5
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,400.00	1,194.20	205.80	85.3
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	23,500.00	19,007.24	4,492.76	80.8
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,500.00	2,475.00	3,025.00	45
210602	Тавилга	3,500.00	3,500.00	0.00	100
210604	Урсгал засвар	14,500.00	13,032.24	1,467.76	89.8
2107	Томилолт, зочны зардал	11,415.60	7,556.00	3,859.60	66.1
210702	Дотоод албан томилолт	11,415.60	7,556.00	3,859.60	66.1
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,526.50	10,189.53	336.97	96.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	6,600.00	6,588.55	11.45	99.8
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500.00	500.00	0.00	100
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200.00	192.15	7.85	96.1
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	572.50	271.83	300.67	47.5
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	50.00	33.00	17.00	66
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,604.00	2,604.00	0.00	100
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	257,114.80	90,354.61	166,760.19	35.1
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	246,114.80	85,568.11	160,546.69	34.7
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,000.00	4,786.50	6,213.50	43.5
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	35,124.10	28,131.19	6,992.91	80.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	35,124.10	28,131.19	6,992.91	80.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	22,774.10	22,773.39	0.71	99.9

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	12,350.00	5,357.80	6,992.20	43.3
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	320,189.7	202,532.96	117,656.74	63.2
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	320,189.7	202,532.96	117,656.74	63.2
220001	Барилга байгууламж	320,189.70	202,532.96	117,656.74	63.2
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,346,770.80	1,047,850.79	298,920.01	77.8
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,110,661.60	1,003,962.09	106,699.51	90.3
132001	Орон нутгийн төсвөөс	896,237.90	790,717.69	105,520.21	88.2
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	214,423.70	213,244.40	1,179.30	99.4
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	236,109.20	43,888.70	19,2220.50	18.5
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	61,600.00	43,545.00	18,055.00	70.6
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.00	343.70	656.30	34.3
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	173,509.20	0.00	173,509.20	0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	130,025.45		
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	194,598.19		
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ				
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2.00	2.00		
610001	Төсвийн байгууллага	2.00	2.00		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	25.00	24.00	1.00	96
620001	Удирдах ажилтан	9.00	9.00	0.00	100
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	12.00	12.00	0.00	100
620003	Үйлчлэх ажилтан	2.00	2.00	0.00	100
620004	Гэрээт ажилтан	2.00	1.00	1.00	50
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	25.0	24.0	1.00	96
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9.00	9.00	0.00	100
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6.00	6.00	0.00	100
650010	Гэрээт ажилтан	2.00	1.00	1.00	50
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8.00	8.00	0.00	100

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	212,731.64	32,866.15
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	206,864.14	32,866.15
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	109,370.43	14,545.52
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	0.00	5,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	5,000.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	109,370.43	9,545.52
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	109,370.43	9,545.52
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	97,493.71	18,320.63
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	97,493.71	18,320.63
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	80,230.67	0.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	17,263.04	18,320.63
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	17,263.04	18,320.63
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	5,867.50	0.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	5,867.50	0.00
225001	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	5,867.50	0.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	212,731.64	32,866.15
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	212,731.64	32,866.15
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	124,081.94	9,198.70
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	39,992.70	23,667.45
131107	ЭМД сангийн нэмэлт орлого	48,657.00	0.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	0.00	0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Н.Батчимэг гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цээням, дарга тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийлгэх албан бичгийг 2023.01.05-ны өдрийн 07 дугаар албан бичгээр ирүүлж, жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдөр ирүүлсэн байна.

Сумын Засаг даргаар Б.Гантулга, санхүүгийн албаны даргаар П.Тогтохжаргал нар ажилласан байна.

3.2. Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлж, иргэдэд хүнд сурталгүй, аливаа чирэгдэлгүй, хурдан шуурхай үйлчлэх явдлыг хэвшүүлж, эдийн засаг, нийгмийн бусад

хөтөлбөрүүдтэй нягт уялдсан цэгцтэй, уян хатан бөгөөд үр ашигтай үйлчилгээг бий болгоно” гэж тодорхойлжээ.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тайлант онд Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг 2022 оны 1, 2, 3 дугаар улирлыг хамруулан шалгалт хийсэн, харин санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

Төрийн аудитын байгууллагаас Гурванбулаг сумын Засаг даргын харьяаны байгууллагад санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн хэлбэрийг дараах хүснэгтээр үзүүлэв.

Байгууллагын ангилал	Санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн хэлбэр		
	Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудитад хамрагдаагүй
Төсвийн шууд захирагч	0	4	-
Дүн	0	4	-

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллага нь 2018 онд аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү төрийн сангийн хэлтсээс гаргасан "Төсөвт байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын жишиг баримт бичиг"-ийг үйл ажиллагаандаа ашиглаж, санхүүгийн тайлан бэлтгэхдээ мөрдөж ажиллаж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 2,849,448.0 мянган төгрөгийн 1.5 хувь буюу 42,741.7 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 29,919.2 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг гүйцэтгэлийн үе шатанд хянаж үзээд шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 346,906.9 мянган, эцсийн үлдэгдэл 619,175.1 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 272,268.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө	0	0	0	0
Төрийн санд байгаа бэлэн мөнгө	346,906.9	619,175.1	(272,268.2)	100%
Орон нутгийн ерөнхий орлого	216,881.5	424,577.0	(207,695.5)	76.2%
Орон нутгийн хөгжлийн сан	70,766.1	91,907.2	(21,141.1)	7.8%
Сум хөгжүүлэх сан	59,259.4	102,691.0	(43,431.6)	16.0%
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө	0	0	0	
Хадгаламж	0	0	0	
Дүн	346,906.9	619,175.1	(272,268.2)	100%

Эх сурвалж: Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Оны эцэс дэх нийт мөнгөн хөрөнгийн 76.2 хувийг орон нутгийн ерөнхий орлого, 16.0 хувийг сум хөгжүүлэх сан, 7.8 хувийг ОНХС-ийн харилцах дансны үлдэгдэл эзэлж байна.

Орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд оны эцэст 424,577.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэйгээс 117,919.7 мянган төгрөг нь оны эцэс төсөвт байгууллагуудаас төвлөрүүлсэн орлого, 306,657.2 мянган төгрөг нь төлөвлөгөөнөөс давсан татварын орлогын үлдэгдэл байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 609,581.9 мянга, эцсийн үлдэгдэл 251,066.6 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 358,515.3 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 2. Авлагын үлдэгдэл /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	4,680.8	-	(4,680.0)
Байгууллагаас авах авлага	18,306.1	18,721.2	415.1
Хувь хүмүүсээс авах авлага	131,000.0	131,000.0	-
Татаас санхүүжилтийн авлага	310,718.0	-	(310,718.0)
Зээлийн авлага	144,877.0	101,345.4	(43,531.6)
Дүн	609,581.9	251,066.6	(358,515.3)

Эх сурвалж: Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Оны эцсийн нийт авлагын 0.2 хувийг ажиллагсадтай холбогдсон авлага, 7.2 хувийг байгууллагаас авах авлага, 52.2 хувь хүмүүсээс авах авлага, 40.4 хувийг сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага эзэлж байна.

Хүснэгт 3. Байгууллагын авлагын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

№	Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Үүнээс:				
				Хувь хүнээс авах авлага	Ажиллагсадтай холбоотой	Байгууллагаас авах	Татаас санхүүжилтийн авлага	Зээлийн авлага
1	ЗДТГ	17,117.8	18,125.6	-	-	18,125.6	-	-
2	ИТХ	2,000.0	2,000.0	2,000.0	-	-	-	-
3	Цэцэрлэг	1,429.4	-	-	-	-	-	-
4	ЭМТ	310,758.8	-	-	-	-	-	-
5	ЕБС	3,789.9	-	-	-	-	-	-
6	ОНХС	129,609.0	129,595.6	129,000.0	595.6	-	-	-
7	СХС	144,877.0	101,345.4	-	-	-	-	101,345.4
	Дүн	609,581.9	251,066.6					
	Дүнд эзлэх хувь		100	52.2	0.2	7.2	0	40.4

Эх сурвалж: Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.6 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 295,997.9 мянган төгрөг байснаас тайлант онд 207,425.3 мянган төгрөгөөр буурч, оны эцэст бараа материалын үлдэгдэл 88,572.6 мянган төгрөг болсон байна.

Хүснэгт 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	103,122.7	16,803.9	(86,318.8)
Эм боох материал	19,130.3	4,003.0	(15,127.3)
Бичиг хэргийн материал	9,117.9	2,320.9	(6,797.0)
Аж ахуйн материал	120,694.1	17,725.6	(102,968.5)
Түлш, шатах тослох материал	1,901.0	0.0	(1,901.0)
Хүнсний материал	350.0	0.0	(350.0)
Бусад хангамжийн материал	1,303.7	0.0	(1,303.7)
Мал амьтад	28,938.3	47,719.2	18,780.9
Дүн	295,997.9	88,572.6	(207,425.3)

Эх сурвалж: :Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 88,572.6 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 207,425.3 мянган төгрөгөөр буурсан нь Ерөнхий боловсролын сургууль, Эрүүл мэндийн төв, хүүхдийн цэцэрлэг, соёлын төв нь улсын төсвийн байгууллага болсонтой холбоотой тухайн төвлөрүүлэн захирагчийн тайланд нэгтгэгдэхгүй болсонтой холбоотой байна.

Хүснэгт 5. Байгууллагын бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	ИТХ	ЗДТГ	Сургууль	Цэцэрлэг	Соёл	ЭМТ	Дүн
Эхний үлдэгдэл	1,222.9	45,305.2	109,605.1	58,166.2	17,317.1	64,381.4	295,997.9
Нэмэгдсэн	10,605.1	122,782.9	-	-	-	-	133,388.0
Худалдан авсан	10,605.1	93,800.8					104,405.9
Шилжүүлэн авсан	-	-					-
Хандиваар ирсэн		14,237.1					14,237.1
Бусад		14,745.0					14,745.0
Хасагдсан	10,420.2	80,923.2	109,605.1	58,166.2	17,317.0	64,381.4	340,813.3
Худалдсан, зарцуулсан	10,420.2	75,803.8					86,224.0
Шилжүүлсэн							65,936.3
Бүтцийн өөрчлөлтөөр			109,605.1	58,166.2	17,317.0	64,381.4	249,469.8
Бусад		5,119.4					5,119.4
Эцсийн үлдэгдэл	1,407.8	87,164.8	-	-	-	-	88,572.6

Эх сурвалж: :Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 133,388.0 мянган төгрөгийн бараа материалын 104,405.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, ОНХС-аас 28,982.1 мянган төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлэн авсан байна. Мөн нийт хасагдсан 340,813.3 мянган төгрөгийн 249,469.8 мянган төгрөг буюу 73.2 хувь нь шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлттэй холбоотой байна.

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 6,547,717.3 мянга, эцсийн үлдэгдэл 3,313,521.0 мянган төгрөг болж, 3,234,196.3 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 6. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	6,474,875.3	3,282,471.0	-3,192,404.3	99.1
Барилга байгууламж, орон сууц	4,886,899.8	2,235,720.1	-2,651,179.7	68.11
Тээврийн хэрэгсэл	256,114.8	224,827.8	-31,287.0	6.85
Машин тоног төхөөрөмж	685,336.7	278,590.6	-406,746.1	8.49

Тавилга эд хогшил	318,822.8	109,995.5	-29,728.3	3.35
Номын фонд	26,376.0	1,254.5	-208,827.3	0.04
Бусад үндсэн хөрөнгө	301,325.2	432,082.5	130,757.3	13.16
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	72,842.0	31,050.0	-41,792.0	0.9
Программ хангамж	4,600.00	2,950.00	-1,650.00	9.50
Бусад биет бус хөрөнгө	68,242.00	28,100.00	-40142.00	90.50
НИЙТ ДҮН	6,547,717.3	3,313,521.0	3,234,196.3	100.00

Эх сурвалж: :Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 23,452.9 мянган төгрөгийн хөрөнгө бэлтгэж, 1,503,503.4 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг бусад байгууллагуудаас шилжүүлэн авч, АИТХ-ын хуралдааны 2022.05.25-ны өдрийн 9/29 дүгээр тогтоолоор 26,466.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталж, 4,461,685.4 мянган төгрөгийн хөрөнгийг бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн байна.

Тайлант онд Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, соёлын төвийн байгууллагууд улсын төсвийн байгууллага болсонтой холбоотой бүтцийн өөрчлөлтөөр 4,461,685.4 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн байна.

Хүснэгт 7. Байгууллагын үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	ИТХ	ЗДТГ	Сургууль	Цэцэрлэг	Соёл	ЭМТ	Дүн
Эхний үлдэгдэл	15,846.6	1,921,185.1	1,619,845.3	965,789.0	1,323,099.3	701,951.8	6,547,717.2
Нэмэгдсэн	11,330.0	1,515,626.3					1,526,956.3
Худалдан авсан	5,920.0	17,532.9					23,452.9
Шилжүүлэн авсан							
Бусад	5,410.0	1,498,093.4	-	-	-	-	1,503,503.4
Хасагдсан	446.5	26,020.3	1,619,845.3	965,789.0	1,323,099.3	701,951.8	4,637,152.4
Акталсан	446.5	36,020.3					26,466.8
Шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтөөр			1,619,845.3	965,789.0	1,323,099.3	701,951.8	4,461,685.4
Эцсийн үлдэгдэл	13,638.4	2,601,157.5	-	-	-	-	2,614,795.9

Эх сурвалж: :Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрт урт хугацаат зээл байхгүй, богино хугацаат өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 93,247.0 мянган төгрөг байсныг тайлант онд бүрэн барагдуулсан байна.

Хүснэгт 8. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

№	Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Үүнээс:		
				Ажиллагсадтай холбоотой	Байгууллагад төлөх өглөг	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг
1	ЗДТГ	282.5	0.0	0.0	0.0	0.0
2	ЭМТ	92,964.5	0.0	0.0	0.0	0.0
	ДҮН	93,247.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Эх сурвалж: :Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 1,852,532.3 мянга, эцсийн үлдэгдэл 235,921.6 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 1,616,610.7 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 9. Засгийн газрын хувь оролцоо /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал	1,852,532.3	235,921.6	(1,616,610.7)	6.6

Хуримтлагдсан үр дүн	3,782,502.2	3,320,889.3	(461,612.9)	92.9
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	593,823.2	16,799.5	(577,023.7)	0.5
Дүн	6,228,857.7	3,573,610.4	(2,655,247.3)	100.0

Эх сурвалж: "Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан"

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 1,616,610.7 мянган төгрөгөөр буурсан нь Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, соёлын төвийн байгууллагууд бүтцийн өөрчлөлтөөр тухайн тайлант нэгтгэгдээгүйтэй холбоотой байна.

3.5.10 Орлогын данс

Гурванбулаг сумын ИТХ-ын 2021.12.17-ны өдрийн хуралдааны 6/02 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 229,000.0 мянга, татварын бус орлогыг 6,000.0 мянга, нийт 235,000.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Тайлант хугацаанд тодотгол хийгдэж 2022 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрийн 8/01 дугаар тогтоолоор татварын орлогыг бууруулж 226,995.5 мянга, татварын бус орлогыг 6,000.0 мянга, нийт 232,995.5 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Хүснэгт 10. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1.Татварын орлого	226,995.5	507,287.8	-280,292.3	223.5
ЦХТА орлого /суутган/	100,000.0	119,349.7	19,349.7	119.3
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	800.0	250.1	-549.9	31.3
Газрын төлбөр	13,200.0	5,499.8	-7,700.2	41.7
ИОТХ	15,000.0	13,217.2	-1,782.8	88.1
Галт зэвсгийн албан татвар	3,000.0	1,170.0	-1,830.0	39.0
Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,500.0	1,350.8	-149.2	90.1
Хадгаламжийн хүүгийн орлого	47,000.0	31,977.6	-15,022.4	68.0
Малын тоо толгойн албан татвар	32,995.5	10,416.3	-22,579.2	31.6
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	10,000.0	6,687.4	-3,312.6	66.9
Үл хөдлөх хөрөнгө борлуулсны орлого	3,000.0	1,980.0	-1,020.0	66.0
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	500.0	0.0	-500.0	0.0
Бусад татвар	0.0	0.2	0.2	
2.Татварын бус орлого	6,000.0	7,780.8	1,780.8	129.7
2.1.Хүү торгуулийн орлого	6,000.0	7,780.8	1,780.8	129.7
Нийт дүн	232,995.5	515,068.6	282,073.1	221.1

Эх сурвалж: Баянхонгор аймгийн Татварын хэлтсээс ирүүлсэн татварын орлогын мэдээ

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 221.1 хувь букуу 282,073.1 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого 19,349.7 мянга, хүү, торгуулийн орлогыг 1,780.8 мянган төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна.

Харин үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 549.9 мянга, газрын төлбөр 7,700.2 мянга, ИОТХ 1,782.8 мянга, галт зэвсгийн албан татвар 1,830.0 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамж 149.2 мянга, хадгаламжийн хүүгийн орлого 15,022.4 мянга, малын тоо толгойн албан татвар 22,579.2 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 3,312.6 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө борлуулсны орлого 1,020.0 мянга, түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр

500.0 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байгаа нь иргэдийн хадгаламжийн хүү буурсан, малчид орлогогүй болсон, мөн тус сум нь эхний 5 сард татварын байцаагчгүй байсантай холбоотойгоор орлогын төлөвлөгөө тасарсан гэх тайлбарыг Татварын байцаагч өгсөн болно.

Сумын ИТХ-ын 2022.06.15-ны өдрийн хуралдааны 8/01 дугаар тогтоолоор сумын ЗДТГ-ын өөрийн орлогыг 1,000.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөсөн гүйцэтгэлээр 343.7 мянган төгрөгийн орлогыг оруулж үүргээ биелүүлээгүй байна.

Дээрх тогтоолоор сум хөгжүүлэх сангаас олгосон зээл, зээлийн хүүгийн орлогоор тайлант онд 61,600.0 мянган төгрөгийг оруулахаар баталж, гүйцэтгэлээр 43,531.6 мянган төгрөгийг оруулж, төлөвлөгөө 18,068.4 мянган төгрөг тасарч, 70.6 хувиар биелэлттэй байгаа нь Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газарт албадан гүйцэтгүүлэх 2 зээлдэгчийн зээл төлөх дараалал болоогүйтэй холбоотой байна.

3.5.11 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71702, 71801, 71802, 72101 гэсэн кодтой 8 хөтөлбөрт зориулан 1,353,770.8 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 996,718.6 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас 794,185.6 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 202,532.9 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

Хүснэгт 11. Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан хөтөлбөрөөр

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Гурванбулаг сумын Засаг дарга	1,353,770.8	996,718.6	357,052.2	
2	70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага	96,892.2	79,413.6	17,478.6	284.7
3	80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	90,087.7	78,349.2	11,738.5	93.4
4	80802 Нэг удаагийн тэтгэмж, урамшуулал	700.0	650.0	50.0	100.0
5	80825 Багийн ИНХ-ын даргын урамшуулал	6,104.5	414.4	5,690.1	91.3
8	70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	561,624.7	490,784.7	70,840.0	633.4
9	80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	301,700.0	297,054.4	4,645.6	98.6
10	80106 Баг, хорооны үйл ажиллагааны зардал	86,821.9	73,218.2	13,603.7	97.4
11	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж,	11,150.0	4,220.0	6,930.0	100.0
12	81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	67,878.7	58,060.2	9,818.5	95.6
13	80815 Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдсөн	22,774.1	22,773.43	0.7	100.0
14	81701 Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх	45,950.0	10,171.5	35,778.5	22.1
14	82212 Хур хог хаягдал, орчны бохирдлыг бууруулах	10,000.0	9,952.1	47.9	100.0
15	82310 Гамшгаас сэргийлэх	15,350.0	15,334.9	15.1	41.8
16	70503 Орон нутгийн зорилтот хөрөнгө оруулалт	327,189.7	202,533.0	124,656.7	175.0
17	80904 Нийгмийн зориулалттай барилга	72,770.5	68,686.1	4,084.4	91.0
18	83401 Итгэлцүүрээр олгох	151,413.5	90,200.1	61,213.4	67.9
19	83402 Хайгуулын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	12,684.2	8,000.0	4,684.2	0.0
20	83403 Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	11,986.8	6,000.0	5,986.8	50.1
21	83405 Малын тоо толгойн албан татвар	39,995.5	0.00	39,995.5	16.1
22	83406 Бусад	38,339.2	29,646.8	8,692.4	0.0
22	71602 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	28,084.0	26,867.6	1,216.4	97.9
23	80112 ТШЗ-ийн байгууллагын тогтмол зардал	28,084.0	26,867.6	1,216.4	97.9
24	71702 Соёл урлаг	45,909.7	44,104.8	1,804.9	97.0
25	80112 ТШЗ-ийн байгууллагын тогтмол зардал	45,909.7	44,104.8	1,804.9	97.0
26	71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	46,713.7	40,374.7	6,339.0	94.9
27	80112 ТШЗ-ийн байгууллагын тогтмол зардал	46,713.7	40,374.7	6,339.0	94.9

28	71802 Ерөнхий боловсрол	132,896.8	112,540.2	20,356.6	94.0
29	80112 ТШЗ-ийн байгууллагын тогтмол зардал	132,896.8	112,540.2	20,356.6	94.0
30	72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	114,460.0	100.0	114,360.0	0.0
31	82611 Жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих	114,460.0	100.0	114,360.0	0.0

Эх сурвалж: Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны нэгтгэсэн гүйцэтгэлийн тайлан

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Аймгийн СТСХ-ээс авсан судалгаагаар тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 4 төсвийн байгууллага, улсын төсвийн сургууль, цэцэрлэг, соёлын төв, эрүүл мэндийн төвийн тогтмол зардлын төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн ба Гурванбулаг сумын ИТХ-ын 2021.12.17-ны өдрийн хуралдааны 6/02 дугаар тогтоолоор нийт 1,333,481.4 мянган төгрөгийг баталсан байна.

Хүснэгт 12. Байгууллагуудын төсвийн төсөл, батлагдсан төсөв /мянган төгрөгөөр/

Орлогын төрөл	Төсвийн төсөл	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	64,383.1	89,583.1	25,200.0
Засаг даргын Тамгын газар	316,714.2	475,956.8	159,242.6
Сургууль	173,564.2	198,064.2	24,500.0
Цэцэрлэг	73,754.7	73,754.7	-
Эрүүл мэндийн төв	28,084.0	28,084.1	0.1
Соёлын төв	36,693.4	43,693.0	6,999.6
Сум хөгжүүлэх сан		114,460.0	
Орон нутгийн хөгжлийн сан		309,885.1	
Нийт дүн	693,193.6	1,333,481.4	

Эх сурвалж: Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудас, сумын ИТХХ-ын тогтоол

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2021.12.17-ны өдрийн хуралдааны 6/02 дугаар тогтоолоор анх баталсан 1,333,481.4 мянган төгрөгийг сумын ИТХ-ын хуралдааны 2022.06.15-ны өдрийн 8/01 дугаар тогтоолоор төсвийг 13,289.4 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн 1,346,770.8 мянган төгрөгийн төсөв баталсан байна.

Нийт зардлын 232,995.5 мянган төгрөгийг татварын болон татварын бус орлогоос, 214,423.7 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс, 496,244.6 мянган төгрөгийг санхүүгийн дэмжлэгээс, 61,600.0 мянган төгрөгийг СХС-ийн эргэн төлөлтийн орлогоос, 1,000.0 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос, 214,876.5 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс, 72,770.5 мянган төгрөгийг ОНХС-ийн урьд оны үлдэгдлээс, 52,860.0 мянган төгрөгийг СХС-ийн урьд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг, орон нутгийн төсвөөс авах санхүүжилтийг бүрэн авч, ОНХС-ийн шилжүүлгийг 1,179.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт дутуу авч, сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтийн орлогыг 18,068.4 мянган төгрөгөөр дутуу төвлөрүүлж, оны эцэст зардлын хэмнэлтээс 117,919.7 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлжээ.

Хүснэгт 13. Байгууллагуудын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл /мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	ОН-ын төсөвт төвлөрүүлсэн
Засаг даргын Тамгын газар	561,624.7	477,344.1	84,280.6	85.0	83,624.2

Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	96,892.2	79,413.6	17,478.6	82.0	17,478.5
Ерөнхий боловсролын сургууль	132,896.8	112,540.2	20,356.6	84.7	7,456.8
Цэцэрлэг	46,713.7	40,374.6	6,339.1	86.4	6,339.0
Эрүүл мэндийн төв	28,084.0	26,867.6	1,216.4	95.7	1,216.4
Соёлын төв	45,909.7	44,104.8	1,804.9	96.1	1,804.8
Орон нутгийн хөгжлийн сан	320,189.7	202,533.0	117,656.7	63.3	-
Сум хөгжүүлэх сан	114,460.0	100.0	114,360.0	0.1	-
Нийт дүн	1,346,770.8	983,277.9	363,492.9	73.0	117,919.7

Эх сурвалж: Баянхонгор аймгийн Жинст сумын байгууллагуудын 2020 оны санхүүгийн тайлан

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 983,277.9 мянган төгрөг буюу 73.0 хувьтай байгаа нь Сум хөгжүүлэх сангаас 114,460.0 мянган төгрөгийн хоршоо хөгжүүлэх зээл олгохоор төлөвлөсөн ч олгоогүй, байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаас 35,778.5 мянга, ОНХС-аас 65,000.0 мянган төгрөгийн иргэний танхим байгуулах, өвч тэжээлийн фонд он дамжсан, 59,656.7 мянган төгрөгийн эрчим хүчний шугамын өргөтгөл хийх ажил Дэлхийн банкны санхүүжилтээр 2023 онд хийгдэхээр болсноос шалтгаалж хэрэгжээгүйтэй холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд дээд шатны төсвийн захирагчаас 9,198.7 мянга, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны нэмэлт орлогоор 23,667.4 мянган төгрөгийн орлого олж, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 9,545.5 мянга, хөрөнгийн зардалд 5,000.0 мянган төгрөг нийт 14,545.5 мянган төгрөгийг зарцуулж 18,320.6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 14. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны орлого, зарлага, төвлөрүүлэлт /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ЗДТГ	ИТХ	НИЙТ
НИЙТ ОРЛОГО	31,566.1	1,300.0	32,866.1
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,898.7	1,300.0	9,198.7
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	23,667.4	0	23,667.4
НИЙТ ЗАРЛАГА	31,566.1	1,300.0	32,866.1
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр	8,440.6	1,104.9	9,545.5
Багаж, техник хэрэгсэл	5,000.0	0	5,000.0
Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	18,125.6	195.0	18,320.6

Эх сурвалж: Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Татварын байцаагч малын тоо толгойн албан татварыг 2022 онд 27,914.4 мянган төгрөгөөр ногдуулж, өмнөх оны татварын авлага 5,081.1 төгрөгийг нэмж тооцож сумын ИТХ-ын 2022 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрийн 8/01 дугаар тогтоолоор малын тоо толгойн албан татварыг 32,995.5 мянган төгрөгөөр баталсан, гүйцэтгэлээр 10,416.3 төгрөгийн орлого төвлөрч 22,579.2 мянган төгрөгийн орлогын төлөвлөгөө тасарсан байна.

Тайлант онд Сумын засаг дарга нь жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилтуудыг хангахад чиглэсэн 5 үндсэн зорилт, 54 хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан нийт

1,346,770.8 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 983,227.9 мянган төгрөгийг зарцуулж, хэрэгжилтийг 84.0 хувийн биелэлттэй байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тус сум нь 15 нэр төрлийн орлогоор 232,995.5 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 515,068.6 төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлого 221.1 хувь буюу 282,073.1 мянган төгрөгөөр давж биелсэн боловч 10 нэр төрлийн орлого төлөвлөгөөнөөс тасарсан байна.

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяалагдах 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 4 байгууллагын санхүүгийн тайлан 4 улсын төсвийн байгууллагын тогтмол зардал нэгтгэгдсэн байна

Төрийн аудитын байгууллагаас Гурванбулаг сумын Засаг даргын харьяа 4 байгууллагын санхүүгийн тайланг түүвэр аудитад хамруулан санхүүгийн аудитыг гүйцэтгэсэн байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүн

Байгууллагын нэр	Байгууллагын тоо					Аудитын санал дүгнэлтийн төрөл					
	Хамрагдвал зохиж	Хамрагдсан	Гүйцэтгэсэн			Бүгд	Үүнээс				
			Бие дааж дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан			Зөрчилг үй	Хязгаар лалтай	Сөрөг	Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан	
ЗДТГ	1	1			1						
ИТХурал	1	1			1						
ОНХС	1	1			1						
СХС	1	1			1						
НИЙТ ДҮН	4	4			4	0	0	0			0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 20,930.0 мянган төгрөгийн зөрчил, 3,728.7 мянган төгрөгийн 2 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэн, 3,259.3 мянган төгрөгийн 5 төлбөрийн акт тогтоож, 13,942.0 мянган төгрөгийн 5 зөрчилд зөвлөмж өгч ажилласан байна. Хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №16. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт							
			Залруулга		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн зөрчил										
ИТХурал	4	4,536.6			1	762.9	2	3,728.7	1	45.0
ЗДТГ	8	16,393.4			4	2,496.4	-	-	4	13,897.0
СХС										
СТА зөрчлийн дүн	12	20,930.0	0	0	5	3,259.3	2	3,728.7	5	13,942.0
СТА-аар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
ЗДТГ	1	-							1	-
Нийцлийн аудитын дүн	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Нийт дүн	13	20,930.0	0	0	5	3,259.3	2	3,728.7	5	13,942.0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэсэн

Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн зөрчлөөс санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 20,930.0 мянган төгрөгийн 12 зөрчил, нийцлийн аудиттай холбоотой 1 зөрчил тус тус илэрсэн байна.

Харьяа байгууллагуудын аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Хүснэгт №17. Төсвийн шууд захирагчийн зөрчлийн дүн

/мянган төгрөгөөр/

Огноо	Аудитын нэр:	Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудит	Аудитын код:		
2022			БНА-2023/1/СТА-ТТЗ		
Шалгагдсан байгууллагын нэр:		Гурванбулаг сумын Засаг дарга	Мянган төгрөг		
№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
A	1	2	3	Албан тушаал	Овог нэр
Харьяа төсвийн байгууллагуудын дүн		20,930.0			
Засаг даргын тамгын газар		16,393.4			
Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал					
1	Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс сайн малчны шагналд 6 ширхэг нэг бүр нь 176,000 төгрөгийн үнэтэй нийт 1,056,000 төгрөгийн үнэ бүхий мөнгөн аяга, сумын иргэдийн төлөөлөгчдийн хуралд 1,220,000 төгрөгийн цахилгаан халаагуур, олон нийтийн цагдаа Б.Сүмбэрзүлд 6 сарын цалинтай тэнцэх хэмжээний 1 удаагийн урамшуулалд 2,520,000 төгрөг, төсөвт 6 байгууллагын оны шилдэг ажилтны шагналд 1,500,000 төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.	6,296.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Р.Гантулга, Б.Дэлгэрдалай
2	Сумын төв доторх үйлчилгээнд 54,200 төгрөг, рашааны тахилгад 119,950 төгрөг, нийт 174,150 төгрөгийн шатахуун зарцуулсан байна.	174.1	Төлбөрийн акт тогтоосон	Дарга, нягтлан бодогч	Р.Гантулга, Б.Дэлгэрдалай
3	Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс шатрын аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээний зардалд Г.Эрдэнэ-Очирт 120,000 төгрөг, морин хуурын улсын уралдаанд оролцох зардалд Б.Түвшин-Очирт 450,000 төгрөг, аймгийн аварга шалгаруулах болейволын тэмцээний зардалд 210,000 төгрөг, жүдо бөхийн өсвөрийн улсын аварга шалгаруулах тэмцээний зардалд 800,000 төгрөг, ардын урлагийн их наадамд оролцох зардалд 200,000 төгрөг, шагайн харвааны тэмцээний зардалд 271,000 төгрөг, цэрэг татлагын барилдааны шагналд 250,000 төгрөг, соёлын төвийн албан хаагчдын чуулга уулзалтын шагналын зардалд 1,000,000 төгрөг, нийт 3,301,000 төгрөгийг зарцуулсан	3,301.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Р.Гантулга, Б.Дэлгэрдалай
4	Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс ЗДТГ-ын даргын цэргийн хээрийн хувцас авахад 333,000 төгрөг, дуучин Б.Мөнх-Ирээдүйд бие даасан тоглолт хийхэд 1,000,000 төгрөг зарцуулсан байна.	1,333.0	Төлбөрийн акт тогтоосон	Дарга, нягтлан бодогч	Р.Гантулга, Б.Дэлгэрдалай
5	Нярав П.Цэцэгдэмбэрэлийн охин Д.Шүрэнцэцэгийн сургалтын төлбөрт 1,000,000 төгрөгийг зарцуулсан байна.	1,000.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Р.Гантулга, Б.Дэлгэрдалай
6	Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 5 иргэнд эмчилгээний зардалд 500,000-1,000,000 төгрөг нийт 3,300,000 төгрөгийг олгосон байна.	3,300.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Р.Гантулга, Б.Дэлгэрдалай
7	Албан хаагчдыг рашаан сувилалд амруулах зардалд шатахууны зардлаас 489.260 төгрөгийг зарцуулсан байна.	489.3	Төлбөрийн акт тогтоосон	Дарга, нягтлан бодогч	Р.Гантулга, Б.Дэлгэрдалай
8	ОУХМ Б.Ойдовчимэдийн нэрэмжит жүдо бөхийн өсвөрийн аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд бага үнэтэй түргэн элэгдэх эд зүйлсийн зардлаас 500,000 төгрөгийг бэлэг дурсгалын зүйлд зарцуулсан байна.	500.0	Төлбөрийн акт тогтоосон	Дарга, нягтлан бодогч	Р.Гантулга, Б.Дэлгэрдалай
Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал					
9	Байгууллагын шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын мөнгөн гүйлгээний 41,490,298 төгрөгийн 5 гүйлгээг мэдээлээгүй байна.	-	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	Р.Гантулга, Б.Дэлгэрдалай
Дүн					
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал		4,536.6			
Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл		4,536.6			
1	Байгууллагын даргын тушаалаар 4 ажилтанд тус бүр 150.0 мянга, нийт 450.0 мянган төгрөгийн түлшний	45.0	Зөвлөмж	Дарга, нягтлан бодогч	С.Алтанцэцэг, Б.Дэлгэрдалай

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
	хөнгөлөлт олгоходоо хуулийн дагуу ХХОАТ суутгаагүй байна.				
2	Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6.2."Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээд орон нутагт албан томиллолтоор, хуульд заасан эрх бүхий этгээд газар дээрх хяналт шалгалтаар ажиллахад хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, эсхүл төрийн болон орон нутгийн өмчийн авто тээврийн байгууллагаар үйлчлүүлэхээс бусад тохиолдолд автомашин ашиглахыг хориглоно." гэсэн заалтыг зөрчиж 762.0 мянган төгрөгийн шатахууныг зарцуулсан байна.	762.9	Төлбөрийн акт тогтоосон	Дарга, нягтлан бодогч	С.Алтанцэцэг, Б.Дэлгэрдалай
3	Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.2-д заасны дагуу горим сорил хэрэгжүүлэхэд өмнөх оноос бичиг хэргийн зардлыг 58.4 хувь, тээвэр шатахууны зардлыг 36.3 хувь, нийт 1728.7 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн байна.	1,728.7	Албан шаардлага	Дарга, нягтлан бодогч	С.Алтанцэцэг, Б.Дэлгэрдалай
4	2011 онд үүссэн насжилт өндөртэй 2000.0 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулаагүй байна.	2,000.0	Албан шаардлага	Дарга, нягтлан бодогч	С.Алтанцэцэг, Б.Дэлгэрдалай

4.5 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хүрээнд хийж хэрэгжүүлсэн ажлын тайланг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022.03.10-ны өдөр сумын Засаг даргаас 3/31 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн, ирүүлсэн албан бичигт Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажиллаж, дараах үр дүн гарсан гэж тайлагнасан байна. Үүнд:

1. Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль, Засгийн газрын 203 дугаар тогтоолыг батлагдсантай холбоотой байгууллагын дарга, эрхлэгч, нягтлан бодогч нарт хэвлэн хүргүүлсэн.
2. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хүрээнд ЕБС, цэцэрлэг, Соёлын төв, ЭМТ-ийн тогтмол зардлаас 16,816.9 мянган төгрөгийг хэмнэж ажилласан байна.

Гурванбулаг сумын Засаг даргын Тамгын газрын нь сумын төв доторх үйлчилгээний шатахуунд 5,2 мянга, рашааны тахилгын шатахуунд 119.9 мянга, Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс ЗДТГ-ын даргын цэргийн хээрийн хувцас авахад 333.0 мянга, дуучин Б.Мөнх-Ирээдүйд бие даасан тоглолт хийхэд 1,000.0 мянга, ОУХМ Б.Ойдовчимэдийн нэрэмжит жүдо бөхийн өсвөрийн аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд бага үнэтэй түргэн элэгдэх эд зүйлсийн зардлаас 500.0 мянган төгрөгийг бэлэг дурсгалын зүйлд тус тус зарцуулж Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль зөрчсөн тул төлбөрийн акт тогтоосон байна.

4.6 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.6.1. Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 155 мэдээллээс 145 мэдээллийг хугацаанд нь, 8 мэдээллийг хугацаа хоцорч байршуулсан нь аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтсээс 2022 оны 3 дугаар улиралд хийгдсэн хяналтаар мэдээллийг засаж байршуулсантай холбоотой байна. Цахим хуудсанд 2 мэдээллийг байршуулах хугацаа болоогүй байна.

Хүснэгт 18. Шилэн дансны мэдээлэл

д/д	Хугацаа	Төрөл	Мэдээлвэл зохих/удаа	Хугацаанд оруулсан	Хугацаа хоцроосон	Хугацаа болоогүй
1	Бүтэн жил	12	12	10	-	2
2	Хагас жил	3	3	2	1	-
3	Улирал бүр	2	8	8	-	-
4	Сар бүр	5	60	60	-	-
5	Тухай бүр	6	72	65	7	-
	Нийт	28	155	145	8	2

Эх сурвалж: Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын шилэн дансны цахим хуудас

4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.7.1 Завсрын аудитын талаар

Тус байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд завсрын аудит хийгээгүй болно.

4.7.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 1,230.0 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж хүргүүлсэн ба зөвлөмжийн хэрэгжилтийг сумын Засаг даргын 2022 оны 09 дүгээр сарын 19-ний өдрийн 125 тоот албан бичгээр ирүүлж хэрэгжилтийг тооцсон байна.

Хүснэгт 19. Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмж

/ мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	4	1,230.0	4	1,230.0	-	-	100
Нийт	4	1,230.0	4	1,230.0	-	-	100

Эх сурвалж: Шийдвэрийн хэрэгжилт

4.8 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 39,423.9 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс 22,579.2 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, зөрчлийг дахин давтан гаргахгүй 16,844.7 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмж өгсөн.

5.1. Албан шаардлага

1. Гурванбулаг сумын малын тоо толгойн албан татвараар 32,995.5 мянган төгрөг төлөвлөж, гүйцэтгэлээр 10,416.3 мянган төгрөг оруулж, татварын орлогын төлөвлөгөөг 22,579,2 мянган төгрөгөөр биелүүлээгүй байна.

Энэ нь мал тоо, толгойн албан татварын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.2 дахь "Тухайн татварын жилд албан татвар ногдуулах малын тоо толгойг Статистикийн тухай хуульд заасны дагуу хийгдсэн өмнөх жилийн мал тооллогын дүнд үндэслэн тодорхойлно", 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх "Албан татвар төлөгч энэ хуулийн дагуу ногдуулсан албан татварыг тэнцүү хоёр хуваан тухайн жилийн 7 дугаар сарын 15, 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор өөрийн өмчилж байгаа малын тоо толгой тоологдож бүртгэгдсэн сум, дүүргийн төсөвт төлнө" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь. Сумын малын тоо толгойн албан татварыг үнэн зөв тодорхойлон төлөвлөж, 2022 оны дутуу татвар, 2023 оны татварыг тайлант хугацаанд нь төсөвт бүрэн төвлөрүүлэх албан шаардлага өгөв.

5.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

1. Төсвийн орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 221.1 хувь буюу 282,073.1 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн боловч үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 549.9 мянга, газрын төлбөр 7,700.2 мянга, ИОТХ 1,782.8 мянга, галт зэвсгийн албан татвар 1,830.0 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамж 149.2 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 3,312.6 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө борлуулсны орлого 1,020.0 мянга, түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр 500.0 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг бүрэн төвлөрүүлж ажиллах.

2. Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээл олголттой холбоотой.

Илрүүлэлт: Хоршоо хөгжүүлэх сангаас тайлант онд 114,460.0 мянган төгрөгийн зээл олгохоор төлөвлөсөн ч тайлант онд зээл олгоогүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийг олгож, сангийн үр ашгийн нэмэгдүүлэх.

3. Дотоод, хяналт хариуцлагатай холбоотой асуудал.

Илрүүлэлт: Гурванбулаг сумын Засаг даргын санхүүгийн тайланд нэгтгэгддэг сумын ЗДТГ, ИТХ, ОНХС, СХС-ийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт сул байгаагаас 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 20,930.0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч 3,728.7 мянган төгрөгийн 2 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэн, 3,259.3 мянган төгрөгийн 5 төлбөрийн акт тогтоож, 13,942.0 мянган төгрөгийн 5 зөрчилд зөвлөмж өгч ажилласан байна

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10-т “өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх” гэж заасныг зөрчсөн, “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цаашид Сумын Засаг дарга Төсвийн тухай хуулийг мөрдөж Засаг дарга өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсөвт байгууллагуудад тавих хяналт, төсвийн хөрөнгийн хадгалалт хамгаалалтад тавих дотоод хяналтыг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Хавсралт 1.: Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт /мянган төгрөгөөр/

Огноо 2022	Аудитын нэр:	Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудит	Аудитын код: БНА-2021/1/СТА-ТТЗ		
Шалгагдсан байгууллагын нэр:		Гурванбулаг сумын Засаг дарга	Мянган төгрөг		
№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
	1	2	3	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
	ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар:				
1	Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 221.1 хувь буюу 282,073.1 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн боловч үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 549.9 мянга, газрын төлбөр 7,700.2 мянга, ИОТХ 1,782.8 мянга, галт зэвсгийн албан татвар 1,830.0 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамж 149.2 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 3,312.6 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө борлуулсны орлого 1,020.0 мянга, түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр 500.0 мянга, нийт 16,844.7 мянган төгрөгөөр татварын орлого тасарсан байна.	16,844.7	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга	Б.Гантулга, П.Тонтохжаргал
2	Хоршоо хөгжүүлэх сангаас тайлант онд 114,460.0 мянган төгрөгийн зээл олгохоор төлөвлөсөн ч тайлант онд зээл олгоогүй байна.	-	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга	Б.Гантулга, П.Тонтохжаргал
3	Гурванбулаг сумын Засаг даргын санхүүгийн тайланд нэгтгэгддэг сумын ЗДТГ, ИТХ, ОНХС, СХС-ийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт сул байгаагаас 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 20,930.0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч 3,728.7 мянган төгрөгийн 2 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэн, 3,259.3 мянган төгрөгийн 5 төлбөрийн акт тогтоож, 13,942.0 мянган төгрөгийн 5 зөрчилд зөвлөмж өгч ажилласан байна	-	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга	Б.Гантулга, П.Тонтохжаргал
4	Гурванбулаг сумын малын тоо толгойн албан татвараар 32,995.5 мянган төгрөг төлөвлөж, гүйцэтгэлээр 10,416.3 мянган төгрөг оруулж, татварын орлогын төлөвлөгөөг 22,579.2 мянган төгрөгөөр биелүүлээгүй байна.	22,579.2	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга	Б.Гантулга, П.Тонтохжаргал
	ДҮН	39,423.9			

---оОо---